

بررسی تأثیرات تغییر نرخ سود بانکی بر بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران

قدرت اله طالب‌نیا^۱

سعید پیروسی^۲

چکیده

بیمه در تقویت بنیه اقتصادی جامعه نقش دارد و با ایجاد امنیت و اطمینان، زمینه گسترش فعالیت‌های تولیدی و خدماتی را فراهم می‌کند. در میان انواع گوناگون بیمه، بیمه‌های عمر و زندگی به دلیل دارا بودن خاصیت پس‌اندازی مورد توجه بیمه‌گذارانی قرار می‌گیرند که با دیدگاه سرمایه‌گذاری برای خرید بیمه‌نامه‌ها اقدام می‌کنند. جنبه پس‌اندازی این نوع بیمه‌نامه‌ها به دلیل داشتن نرخ بهره‌ای است که برای محاسبات بیمه عمر و بازدهی آن مورد استفاده قرار می‌گیرد. عدم توجه و دقت در تعیین این نرخ می‌تواند زیان شرکت‌های بیمه‌ای را در پی داشته باشد.

نرخ بهره ضمنی مورد استفاده در بیمه‌های عمر تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد که مهم‌ترین آن نرخ سود بانکی است. طبق نتایج این تحقیق، بین تغییرات نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران و هم‌چنین بین افزایش نرخ سود بانکی و درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری حق بیمه‌های عمر رابطه معنی‌داری وجود دارد. با کاهش نرخ سود بانکی نیز، تمایل به سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر افزایش می‌یابد.

واژگان کلیدی: نرخ سود بانکی، سرمایه‌گذاری، بیمه‌های عمر، بازدهی بیمه‌های عمر

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، دانشکده حسابداری و مدیریت
(Email: GH_Talebniya@Yahoo.com)

۲. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان (Email: S_Pirvasy@Yahoo.com)

۱. مقدمه

بررسی تأثیر تغییرات متغیرهای کلان اقتصادی در هر صنعت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در حال حاضر با پدیده تغییر نرخ سود بانکی مواجه هستیم و صنعت بیمه نیز به خاطر ارتباط مستقیم و تنگاتنگ با بازارهای پولی و مالی کشور و هم‌چنین لحاظ کردن نرخ سود بانکی در محاسبه حق بیمه‌ها و تعیین نرخ بهره فنی، ناگزیر از بررسی تأثیرات چنین پدیده‌ای بر عملکرد خود می‌باشد.

ذخایر فنی به دست آمده از بیمه‌های زندگی امکان سرمایه‌گذاری در بخش‌های عمومی و خصوصی را فراهم خواهند کرد و ضمن ایجاد اشتغال، تولید ملی را افزایش خواهند داد. شرکت‌های بیمه به دلیل نوع فعالیت‌هایی که انجام می‌دهند بخشی از سود را سرمایه‌گذاری می‌کنند که این سرمایه‌گذاری را می‌توان به دو گروه سرمایه‌گذاری فیزیکی یا واقعی و سرمایه‌گذاری مالی طبقه‌بندی کرد. نقش بیمه در اقتصاد کلان انکار ناپذیر است و بیمه با تأمین امنیت سرمایه می‌تواند بستر مناسبی برای اجرای فعالیت‌های اقتصادی فراهم کند. یکی از شرایط رشد اقتصادی، رشد پس‌انداز مالی است و بیمه‌های عمر می‌توانند با افزایش سهم پس‌اندازهای مالی در تولید ناخالص ملی نقش مهمی در رشد اقتصادی داشته باشند. با این دیدگاه، نقش بیمه‌های عمر از طریق تجهیز منابع مالی به افزایش سرمایه‌گذاری منجر خواهد شد.

نرخ بهره از بهترین ابزارها در اعمال سیاست‌های پولی و مالی انبساطی و انقباضی دولت‌ها به شمار می‌رود. مقایسه این دو سیاست نشان می‌دهد که اعمال هر دو سیاست به کسب درآمد بیشتر منجر خواهد شد. لکن در سیاست پولی، افزایش درآمد با کاهش نرخ بهره و در سیاست مالی با افزایش نرخ بهره توأم است. به همین ترتیب هماهنگی میان سیاست‌های پولی و سایر سیاست‌های اقتصادی برای دستیابی به اهداف گوناگون اقتصادی ضرورت اساسی دارد. برای مثال، اگر ضرورت اقتصادی

ایجاب نماید که مقامات بانکی به منظور مقابله با فشارهای تورمی به اجرای سیاست پولی انقباضی دست بزنند، بدیهی است که آثار مثبت چنین سیاستی در مهار کردن تورم ممکن است به واسطه آثار منفی سیاست انبساطی خنثی شود. بدین ترتیب ضرورت ایجاد هماهنگی‌های لازم میان سیاست‌های پولی و مالی برای تحقق بخشیدن به اهداف گوناگون اقتصادی روشن می‌شود (ماجدی و گلریز، ۱۳۷۷).

در این تحقیق موارد زیر بررسی شده است:

- آیا بین روند نوسانات نرخ سود بانکی و روند تغییرات نرخ بازدهی شرکت‌های بیمه، از محل بیمه‌های عمر رابطه معنی‌داری وجود دارد؟
- آیا نسبت بازدهی بیمه‌های عمر کمتر از متوسط نرخ سود بانکی است؟ (که در نتیجه به علت انتقال سود کمتر به بیمه‌گذاران در این بخش نسبت به سایر بخش‌های مالی، باعث عدم استقبال بیمه‌گذاران از این نوع بیمه‌ها می‌شود).
- آیا افزایش نرخ سود بانکی موجب افزایش درآمد شرکت‌های بیمه‌ای از محل سرمایه‌گذاری اندوخته‌ها و ذخایر فنی بیمه‌های عمر در بانک‌ها می‌شود؟

۲. ضرورت انجام تحقیق

بیمه‌های عمر آثار اجتماعی و اقتصادی فراوان دارند که از میان آنها می‌توان به توسعه پس‌انداز و سرمایه‌گذاری اشاره نمود. بیمه‌های عمر به علت ایجاد یک منبع مالی - درآمدی و ایفای نقش مهم در بازار سرمایه و کنترل تورم، هم‌چنین جذب پس‌اندازهای خرد و تبدیل آن به وجوه قابل سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیربنایی کشور، حائز اهمیت فراوان هستند.

با استناد به آمار و اطلاعات منتشر شده از مراجع بیمه‌ای کشور، متأسفانه بیمه‌های عمر - هم از جهت تراکم و هم از جهت سهم این بیمه در تولید ناخالص کشور - نسبت به سایر کشورهای پیشرفته و حتی هم‌رده در سطح نازلی قرار دارند. این که

حق بیمه‌های اخذ شده یا سهم بیمه عمر در تولید ناخالص داخلی کم باشد، تنها محدود به این رشته نیست؛ بلکه در کل صنعت بیمه، چنین وضعی وجود دارد. لیکن در این رشته بیمه‌ای این ضعف بسیار چشمگیرتر است (همتی، ۱۳۷۶). لذا با توجه به این که این نوع بیمه‌نامه‌ها یکی از شاخص‌های رفاه اجتماعی محسوب می‌شوند و هر جامعه‌ای که بیمه‌های عمر در آن از رشد خوبی برخوردار باشد، از لحاظ اقتصادی پیشرفته محسوب می‌شود و با در نظر گرفتن عدم توسعه یافتگی کشور، لزوم توسعه این نوع بیمه‌نامه‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

۳. پیشینه تحقیق

در ارتباط با بیمه عمر پایان‌نامه‌ها و مقالات مختلفی در پژوهشکده بیمه مرکزی ایران وجود دارد، اما موضوع مطرح شده در این پایان‌نامه کار جدیدی است. از پژوهش‌ها و تحقیقات مشابه می‌توان به مورد زیر اشاره کرد:

پژوهشی تحت عنوان بررسی تأثیر متغیرهای کلان اقتصادی بر صنعت بیمه توسط لیلا خدادادی انجام شده که طی آن تأثیرات متغیرهای کلان اقتصادی بر صنعت بیمه و میزان تأثیر آنها با استفاده از روشهای آماری حداقل مربعات و آزمون‌های وایت و آرچ^۱ مورد سنجش قرار گرفته است. نتیجه تحقیق این است که صنعت بیمه تحت تأثیر نوسانات درآمدهای نفتی قرار می‌گیرد. هم‌چنین بر اساس این تحقیق، مشخص شد که هرگونه شوک اقتصادی اثر منفی بر رشد تقاضای بیمه (حق بیمه‌های دریافتی) خواهد داشت. بنابراین ایجاد یک فضای مناسب، توأم با کاهش تنش‌های سیاسی و اقتصادی تداوم بخش رشد صنعت بیمه کشور می‌باشد.

در خارج از ایران نیز کامینز^۲ در مقاله‌ای تحت عنوان (مدل اقتصاد سنجی، بخش بیمه عمر اقتصاد آمریکا) اثرات متغیرهای کلان اقتصادی را روی صنعت بیمه

1. White & Arch Tests

2. Cummins 1973

عمر آمریکا مورد مطالعه قرار داد و به این نتیجه رسید که بیمه عمر با تولید ناخالص داخلی در ارتباط می‌باشد.

۴. بررسی رابطه بین نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر

برای بررسی رابطه بین نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر سه فرضیه به شکل زیر مطرح می‌شود:

- بین تغییرات نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران رابطه معنی‌داری وجود دارد.

- بین افزایش نرخ سود بانکی و درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری حق بیمه‌های عمر رابطه معنی‌داری وجود دارد.

- با کاهش نرخ سود بانکی، تمایل به سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر افزایش می‌یابد. جامعه آماری شامل چهار شرکت بیمه دولتی به نام‌های بیمه ایران، آسیا، البرز و دانا می‌باشند. چارچوب نمونه‌گیری، کارشناسان نمایندگی‌های فعال شرکت‌های بیمه فوق‌الذکر در سراسر کشور هستند و روش نمونه‌گیری نیز روش نمونه‌گیری طبقه‌ای می‌باشد. از آنجایی که متغیرهای ما کیفی بوده و جامعه ما محدود است از این فرمول

$$n = \frac{N \times Z_{\alpha/2}^2 \times p \times q}{e^2 \times (N-1) + Z_{\alpha/2}^2 \times p \times q}$$

برای تعیین حجم نمونه استفاده می‌کنیم:

برای متغیرهای کیفی، p و q معمولاً برابر با ۵۰٪ قرار داده می‌شوند و e عددی کمتر از ۱۰٪ انتخاب می‌شود که در اینجا برابر با ۸٪ در نظر گرفته شده است. مقدار $Z_{\alpha/2}$ نیز از جدول توزیع نرمال انتخاب (معمولاً ۵٪ است) شده و n نیز برابر با حجم جامعه آماری است.

$$n = \frac{6576 \times 1.96^2 \times 0.5 \times 0.5}{0.08^2 \times (6576 - 1) + 1.96^2 \times 0.5 \times 0.5} = 147$$

پس:

بنابراین حجم نمونه برابر ۱۴۷ است.

پس از به دست آوردن مقدار حجم نمونه، برای به دست آوردن تعداد نمونه بر اساس روش نمونه‌گیری طبقه بندی شده در هر یک از نمایندگی‌ها، محاسبات لازم در جداول زیر انجام گرفت که نهایتاً تعداد نمونه به دست آمده برای هر یک از نمایندگی‌ها در جدول زیر آورده شده است.

جدول ۱. محاسبات حجم نمونه

تعداد نمونه	درصد از کل	تعداد	
۸۶	۵۸/۸٪	۳۸۶۹	بیمه ایران
۲۵	۱۷/۱٪	۱۱۲۴	بیمه آسیا
۱۶	۱۰/۶٪	۷۰۰	بیمه البرز
۲۰	۱۳/۴٪	۸۸۳	بیمه دانا
۱۴۷	۱۰۰٪	۶۵۷۶	کل

در این پژوهش، از پرسشنامه برای اندازه‌گیری داده‌ها استفاده شده و برای تحلیل داده‌ها، نرم افزار SPSS به کار گرفته شده است. پایایی یا قابلیت اعتماد پرسشنامه نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه شده است. این روش برای محاسبه همبستگی درونی ابزار اندازه‌گیری از جمله پرسشنامه یا آزمون‌هایی که خصیصه‌های مختلف را اندازه‌گیری می‌کنند به کار می‌رود. برای محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ابتدا باید واریانس نمره‌های هر زیرمجموعه سؤال‌های پرسشنامه و واریانس کل را محاسبه کرد.

ضریب آلفای کرونباخ به طریق زیر محاسبه می‌شود:

$$\alpha = \left(\frac{n}{n-1} \right) \times \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^n S_i^2}{S_{sum}^2} \right)$$

که در آن:

تعداد سؤال‌های تست $n =$

واریانس سؤال $S_i = i$

واریانس کل تست $S_{sum} =$

مقدار آلفای محاسبه شده برای پرسشنامه در زیر آورده شده است:

جدول ۲. مقدار آلفای کرونباخ

ضریب آلفای کرونباخ	تعداد مقوله‌ها
۰/۸۵۱	۲۰

همان‌طور که ملاحظه می‌گردد مقدار آلفای کرونباخ به دست آمده برابر با ۰/۸۵۱ است که مقدار مناسبی به نظر می‌رسد (ضرایب بالاتر از ۷۰٪ مناسب و قابل قبول هستند).

آزمون فرض نرمال بودن داده‌ها:

سؤال: آیا داده‌ها دارای توزیع نرمال هستند؟

شکل ریاضی این آزمون به صورت زیر است:

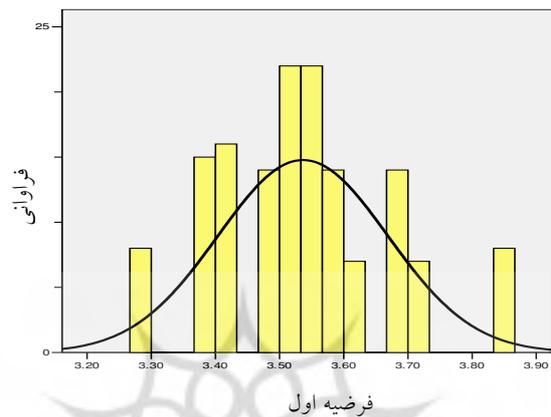
$$\left. \begin{array}{l} H_0: \text{داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار هستند} \\ H_1: \text{داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند} \end{array} \right\}$$

جدول ۳. محاسبه نرمال بودن داده‌ها

فرضیه سوم	فرضیه دوم	فرضیه اول	
۰/۸۲۵	۰/۷۱۳	۰/۸۳۶	آماره کولموگروف-اسمیرنوف
۰/۵۰۴	۰/۶۸۹	۰/۴۸۸	سطح معنی‌داری (دو سویه)

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، از آنجایی که مقدار سطح معنی‌داری برای داده‌های مربوط به هر سه فرضیه بیشتر از مقدار ۰/۰۵ است و نیز مقدار بحرانی به دست آمده برای آزمون کولموگروف - اسمیرنوف کمتر از مقدار بحرانی جدول (۱/۹۶) می‌باشد، بنابراین شواهد قوی برای رد H_0 وجود نداشته و لذا در سطح اطمینان ۹۵٪ پذیرفته می‌شود. پس می‌توان اذعان داشت، داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار هستند.

نمودار ۱. نمودار نرمال بودن داده‌ها

در نتیجه با توجه به نرمال بودن داده‌ها از آزمون تی یک نمونه‌ای برای رد یا اثبات فرضیه‌ها استفاده خواهیم کرد.

۵. آزمون‌های مربوط به فرضیه اول

۵-۱. آزمون تی یک نمونه‌ای

برای رد یا اثبات فرضیه اول، "بین تغییرات نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران رابطه معنی‌داری وجود دارد" از آزمون تی یک نمونه‌ای استفاده

شد. شکل ریاضی این آزمون به این صورت است:

$$\begin{cases} H_0 : \mu = 3 \\ H_1 : \mu \neq 3 \end{cases}$$

جدول ۴. محاسبه تی یک نمونه‌ای برای فرضیه اول

	مقدار آزمون = ۳					
	مقدار آماره t	درجه آزادی	سطح معنی داری (دو سویه)	تفاوت میانگین‌ها	فاصله اطمینان ۹۵٪	
					پایین	بالا
بین تغییرات نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران رابطه معنی داری وجود دارد	۱۳/۴۶۵	۱۴۶	۰/۰۰۰	۰/۵۳۶	۰/۴۵۸	۰/۶۱۵

از آنجا که سطح معنی داری ۰/۰۰۰ کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین شواهد قوی برای رد فرضیه صفر وجود دارد؛ لذا فرضیه صفر رد می‌شود، اما از آنجا که سطح پایین و بالای فاصله اطمینان هر دو مثبت است، مقدار میانگین از مقدار آزمون ۳ بیشتر است. بنابراین از دیدگاه پاسخگویان تغییرات نرخ سود بانکی بر بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران تأثیرگذار است.

۲-۵. آزمون دو جمله‌ای

برای پاسخ به سؤال، "آیا ۵۰٪ پاسخگویان در رابطه با فرضیه اول پاسخی بیشتر از میانگین داده‌اند؟" از آزمون دو جمله‌ای استفاده شد که جدول ۵ نمایانگر آن است.

جدول ۵. محاسبه آزمون دو جمله‌ای برای فرضیه اول

	سطح معنی داری (دو سویه)	مقدار آزمون	درصد مشاهده شده	تعداد	طبقه بندی
بین تغییرات نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران رابطه معنی داری وجود دارد	۰/۰۰۰	۰/۵۰	۰/۱۶	۲۳	گروه ۱ ≤ 3
			۰/۸۴	۱۲۴	گروه ۲ > 3
			۱/۰۰	۱۴۷	کل

با توجه به سطح معنی داری بدست آمده برای آزمون دو جمله‌ای، چون ۰/۰۰۰ از مقدار ۰/۰۵ کمتر است، لذا شواهد قوی برای رد فرض صفر وجود داشته و این فرض در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می‌شود. لذا نتیجه حاصل از آزمون تی یک نمونه‌ای مورد تأیید قرار می‌گیرد.

۶. آزمون‌های مربوط به فرضیه دوم

۶-۱. آزمون تی یک نمونه‌ای

برای رد یا اثبات فرضیه دوم، "بین افزایش نرخ سود بانکی و درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری حق بیمه‌های عمر رابطه معنی‌داری وجود دارد" از آزمون تی یک نمونه‌ای استفاده شد. لازم به ذکر است که شکل ریاضی این آزمون برای فرضیه دوم، مانند فرضیه اول است. جدول ۶ نشان دهنده آزمون تی یک نمونه‌ای برای فرضیه دوم است که در ادامه ملاحظه می‌شود.

جدول ۶. آزمون تی یک نمونه‌ای برای فرضیه دوم

	مقدار آزمون = ۳					
	مقدار آماره t	درجه آزادی	سطح معنی‌داری (دو سویه)	تفاوت میانگین‌ها	فاصله اطمینان ۹۵٪	
					پایین	بالا
بین افزایش نرخ سود بانکی و درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری حق بیمه‌های عمر رابطه معنی‌داری وجود دارد	۱۲/۵۳۳	۱۴۶	۰/۰۰۰	۰/۴۶۷	۰/۳۹۳	۰/۵۴۱

بنابراین از آنجا که سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰ کمتر از ۰/۰۵ است، شواهد قوی برای رد فرضیه صفر وجود دارد؛ لذا فرضیه صفر رد می‌شود. از طرفی از آنجا که سطح پایین و بالای فاصله اطمینان هر دو مثبت است، بنابراین مقدار میانگین از مقدار آزمون ۳ بیشتر است. از دیدگاه پاسخگویان افزایش نرخ سود بانکی بر درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری حق بیمه‌های عمر تأثیرگذار است.

این فرض با آزمون دو جمله‌ای نیز مورد آزمایش قرار گرفت و نتیجه آزمون تی یک نمونه‌ای تأیید شد.

۷. آزمون‌های مربوط به فرضیه سوم

۷-۱. آزمون تی یک نمونه‌ای

برای رد یا اثبات فرضیه سوم، "با کاهش نرخ سود بانکی، تمایل به سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر افزایش می‌یابد" از آزمون تی یک نمونه‌ای استفاده شد که داده‌های به دست آمده از آن در جدول ۷ آورده شده‌اند. همچنین شکل ریاضی این آزمون برای فرضیه سوم نیز، دقیقاً مانند شکل ریاضی فرضیه دوم و فرضیه اول است.

جدول ۷. آزمون تی یک نمونه‌ای برای فرضیه سوم

	مقدار آزمون = ۳					
	مقدار آماره t	درجه آزادی	سطح معنی‌داری (دو سویه)	تفاوت میانگین‌ها	فاصله اطمینان ۹۵٪	
					پایین	بالا
با کاهش نرخ سود بانکی تمایل به سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر افزایش می‌یابد	۱۷/۲۶۳	۱۴۶	۰/۰۰۰	۰/۴۷۲	۰/۴۱۸	۰/۵۲۶

بنابراین از آنجا که سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰ کمتر از ۰/۰۵ است، شواهد قوی برای رد فرضیه صفر وجود دارد؛ لذا فرضیه صفر رد می‌شود. از طرفی از آنجا که سطح پایین و بالای فاصله اطمینان هر دو مثبت است، بنابراین مقدار میانگین از مقدار آزمون ۳ بیشتر است. از دیدگاه پاسخگویان با کاهش نرخ سود بانکی تمایل به سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر افزایش می‌یابد.

هدف از آزمون فرضیه اول مشخص نمودن وجود رابطه معنی‌دار بین تغییرات نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران می‌باشد. به این صورت که تعیین کنیم بازدهی بیمه‌های عمر برای شرکت‌های بیمه با افزایش و کاهش نرخ سود بانکی تغییر خواهد کرد. همان‌گونه که ملاحظه گردید آزمون این فرضیه نشان

داد که بین تغییرات نرخ سود بانکی و بازدهی بیمه‌های عمر برای شرکت‌های بیمه رابطه معنی‌داری وجود دارد، که این امر می‌تواند به دلایل زیر باشد:

- نرخ بهره فنی که در بیمه‌های عمر و پس انداز مورد استفاده قرار می‌گیرد، مستقیماً با نرخ سود بانکی در ارتباط است.

- شرکت‌های بیمه همواره به دلیل الزام قانونی مکلف هستند قسمت عمده‌ای از وجوه حاصل از بیمه‌نامه‌ها را در بانک‌ها سرمایه‌گذاری کنند. نوسانات نرخ سود بانکی می‌تواند باعث افزایش یا کاهش درآمد شرکت‌های بیمه از این محل شود.

در مورد فرضیه دوم، محقق در پی اثبات رابطه معنی‌دار بین افزایش نرخ سود بانکی و افزایش بازدهی شرکت‌های بیمه به خاطر افزایش درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری وجوه دریافتی بیمه‌نامه‌های عمر در بانک‌ها بود. آزمون این فرضیه مشخص ساخت که افزایش نرخ سود بانکی بر درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری حق بیمه‌های عمر تأثیرگذار است. دلیل این امر می‌تواند حجم بالای سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه در سپرده‌های بانکی باشد.

هدف از آزمون فرضیه سوم این بود که مشخص نماییم با کاهش نرخ سود بانکی تمایل بیمه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر افزایش می‌یابد، که دلیل این امر خاصیت سرمایه‌گذاری بودن این نوع بیمه‌نامه‌ها می‌باشد. با توجه به این که سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر در صورت کاهش نرخ سود بانکی بازده بیشتری نصیب افرادی که با این دیدگاه بیمه‌نامه خریده‌اند می‌نماید، لذا تمایل بیشتری برای خرید بیمه‌نامه‌های عمر و پس انداز ایجاد شده که نتیجه آن فروش و بازده بیشتر برای شرکت‌های بیمه خواهد بود. آزمون فرضیه نیز درستی آن را ثابت کرد.

۸. نتیجه گیری

با توجه به نتایج به دست آمده از تحقیق، نشان داده شد که تغییرات نرخ سود بانکی تأثیر مستقیمی بر بازدهی بیمه‌های عمر برای شرکت‌های بیمه خواهد داشت. این تغییر از دو جهت بر بازدهی این شرکت‌ها مؤثر است:

- افزایش بازدهی شرکت‌های بیمه به دلیل افزایش سود سپرده‌گذاری وجوه حاصل از بیمه‌های عمر در بانک‌ها، ناشی از افزایش نرخ سود بانکی

- افزایش بازدهی شرکت‌های بیمه به دلیل کاهش نرخ سود بانکی، که این امر می‌تواند با افزایش استقبال بیمه‌گذاران برای خرید بیمه‌نامه‌های عمر به دلیل تفاوت نرخ سود بانکی با بهره ضمنی به کار گرفته شده در بیمه‌های عمر باشد. در نهایت این افزایش فروش می‌تواند باعث افزایش بازدهی شرکت‌های بیمه گردد.

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود، افزایش و کاهش نرخ سود بانکی می‌تواند بازدهی بیمه‌های عمر را تحت تأثیر قرار دهد که این تغییرات از دو جهت کاملاً مخالف، تأثیرگذار هستند.

با توجه به شرایط فعلی کشور و پایین آمدن نرخ سود بانکی، گزینه دوم در دامنه نفوذ این تحقیق قرار می‌گیرد. بنابراین شرکت‌های بیمه باید از شرایط به وجود آمده حداکثر استفاده را برای افزایش فروش بیمه‌نامه‌های عمر انجام داده و همچنین با اتخاذ سیاست‌های درست در امر سرمایه‌گذاری وجوه حاصل از بیمه‌نامه‌ها، کاهش درآمد سرمایه‌گذاری این وجوه را در سپرده‌های بانکی پوشش داده و حتی سود مازادی را نیز کسب نمایند. لازمه این امر توجه و دقت شرکت‌های بیمه برای سرمایه‌گذاری این وجوه در پروژه‌های پر بازده‌تر و اصلاح قوانین محدود کننده این شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاری در بانک‌ها است.

پیوست

به نام خدا

مدیریت محترم نمایندگی بیمه

با عرض سلام

پرسشنامه‌ای که پیش رو دارید یک تحقیق دانشگاهی در خصوص "بررسی تأثیرات تغییر نرخ سود بانکی بر بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران" است. در ارتباط با بازدهی بیمه‌های عمر نیز، افزایش یا کاهش تقاضا برای بیمه‌های عمر و پس‌انداز و همچنین بازده حاصل از سرمایه‌گذاری این وجوه توسط شرکت‌های بیمه مد نظر می‌باشد. ضمناً یاد آور می‌شود که اطلاعات کسب شده تنها جنبه تحقیقاتی داشته و محفوظ خواهد ماند.

پیشاپیش از همکاری شما سپاسگذارم

الف- مشخصات فردی

۱- پست سازمانی: لطفاً به سئولات مطرح شده با علامت ✓ پاسخ دهید.

مدیر ارشد مدیر میانی غیر مدیر

۲- مدرک تحصیلی:

زیر دیپلم دیپلم لیسانس فوق لیسانس سایر

۳- سابقه خدمتی:

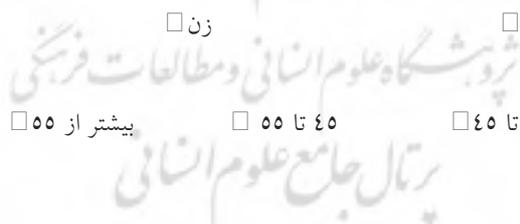
کمتر از ۵ سال بین ۵ تا ۱۰ سال بیش از ۱۰ سال

۴- رشته تحصیلی: مرتبط با بیمه غیر مرتبط با بیمه

۵- جنسیت: مرد زن

۶- سن:

۲۵ تا ۳۵ ۳۵ تا ۴۵ ۴۵ تا ۵۵ بیشتر از ۵۵

ب- سئولات پژوهشی

- ۷- به نظر شما تغییر نرخ سود بانکی تا چه حد در بازدهی بیمه‌های عمر تأثیر دارد؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۸- به چه میزان افزایش نرخ سود بانکی باعث افزایش بازدهی شرکت‌های بیمه از طریق سرمایه‌گذاری و جوه حاصل از بیمه نامه‌های عمر می‌گردد؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۹- تا چه اندازه نوسانات اعمال شده در نرخ سودهای بانکی، باعث گرایش مردم به سرمایه‌گذاری در بخشهای با ثبات تر همانند بیمه عمر و پس انداز می‌گردد؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۱۰- تا چه حد کاهش نرخ سود بانکی، موجب افزایش گرایش سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر می‌گردد؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۱۱- خاصیت سرمایه‌گذاری بودن بیمه‌های عمر تا چه اندازه در جذب بیمه‌گذاران نقش دارد؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۱۲- تا چه حد سیاست‌های کلان در بخش بیمه، متناسب با تغییرات نرخ سود بانکی تغییر می‌کند؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۱۳- با توجه به نرخ‌های سود بانکی، شرکت‌های بیمه در حال حاضر تا چه اندازه توان رقابت و جذب سپرده‌های مردم را دارند؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۱۴- بیمه‌گذاران تا چه اندازه سایر مزایای سرمایه‌گذاری در بیمه‌های عمر (پرداخت زودتر از موعد، وام) را برای انتخاب این سرمایه‌گذاری مد نظر قرار می‌دهند؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۱۵- افزایش نرخ سود بانکی تا چه حدی باعث می‌شود که بیمه‌گر(شرکت‌های بیمه) وجوه حاصل از بیمه‌های عمر را در بانک‌ها سرمایه‌گذاری نماید؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم
- ۱۶- به نظر شما افزایش نرخ سود بانکی به چه میزان بر بازدهی بیمه‌های عمر موثر است؟
خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

۱۷- تا چه اندازه سرمایه‌گذاری وجوه حاصل از بیمه‌های عمر در بانک‌ها به دلیل ریسک پایین این سرمایه‌گذاری می‌باشد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

۱۸- به نظر شما کاهش نرخ سود بانکی تا چه حد بر بازدهی بیمه‌های عمر تأثیر دارد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

۱۹- خاصیت بلند مدت بودن وجوه حاصل از بیمه‌های عمر تا چه اندازه در انتخاب کردن بانک‌ها برای سرمایه‌گذاری کردن این وجوه نقش دارد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

۲۰- مقایسه نرخ سودهای بانکی با نرخ بیمه‌های عمر و پس انداز تا چه اندازه بر تصمیم‌گذاران برای خرید بیمه‌های عمر موثر است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

۲۱- تا چه حد تمایل بیمه‌گذاران نسبت به سایر مزایای بیمه‌های عمر (وام، پرداخت زودتر از موعد) با کاهش نرخ سود بانکی افزایش می‌یابد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

۲۲- افزایش و کاهش نرخ سودهای بانکی تا چه اندازه موجب افزایش و کاهش نرخ بهره بیمه‌های عمر و پس‌انداز می‌گردد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

۲۳- به نظر شما تغییرات بازدهی بیمه‌های عمر تا چه اندازه تحت تأثیر عوامل مختلف، به غیر از نرخ سود بانکی می‌باشد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

۲۴- تا چه اندازه تغییرات نرخ سود بانکی می‌تواند در پیش‌بینی افزایش و کاهش نرخ بهره بیمه‌های عمر مؤثر باشد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم خیلی کم

منابع

۱. پیروسی، سعید ۱۳۸۶، بررسی تأثیرات تغییر نرخ سود بانکی بر بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان.
۲. جوهریان، محمدولی ۱۳۷۳، بیمه عمر، انتشارات شرکت سهامی بیمه ایران، چ ۱.
۳. دستباز، هادی ۱۳۷۷، اصول و کلیات بیمه‌های اشخاص، تهران، دانشگاه علامه طباطبایی، ج ۲، چ ۱.
۴. رجبی اسلامی، محمد مهدی ۱۳۸۴، 'مقایسه بین نرخ بهره و بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران'، فصلنامه صنعت بیمه، سال ۲۰، ش ۴.
۵. کریمی، آیت ۱۳۸۲، کلیات بیمه، تهران، بیمه مرکزی ایران، چ ۷.
۶. ماجدی، علی و گلریز، حسن ۱۳۷۷، پول و بانک (از نظریه تا سیاست‌گذاری)، بانک مرکزی ج.ا.ا، مؤسسه بانکداری ایران.
۷. همتی، عبدالناصر ۱۳۷۶، 'بیمه‌های زندگی و توسعه اقتصادی'، فصلنامه صنعت بیمه، ش ۴۷، ص ۸.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی